

"Ik wist meteen dat dit groots zou worden"

Van onze verslaggevers in Venetië
Joos MEESTERS en
Raymond LEMMENS

Bewoners van het eiland Murano, op een steenworp van Venetië, klagen al enkele dagen over een slechte nachtrust. Boosdoener is de Mechelse Silky, een overenthousiaste haan van kunstenaar Koen Vanmechelen. Het beest heeft dan ook iets te vieren. Als alles goed gaat, komen zeer binnenkort immers zijn kuikentjes uit het ei tijdens de 54ste Biënnale van Venetië, het tweejaarlijkse beeldende kunstfestival dat zaterdag van start gaat. De nieuwe generatie van Vanmechelen's artistieke kippen zal geboren worden op zijn solo-expo 'Nato a Venezia' ('Geboren in Venetië'), onder de neus van de bezoekers.

Wie Koen Vanmechelen zegt, zegt kippen. De kunstenaar (45) uit Meeuwen-Gruitrode heeft wereldfaam vergaard met zijn Cosmopolitan Chicken Project. In 2000 kruiste hij een Mechelse Koekoek met een Poulet de Bresse, respectievelijk een Belgisch en een Frans kippenras. De Belgisch-Franse kip die zo ontstond, 'Mechelse Bresse' gedoopt, kruiste Vanmechelen met een Engelse Redcap. Zo werd bij elke generatie een land toegevoegd. Kippenrassen uit onder meer de Verenigde Staten, Thailand en Brazilië volgden in de jaren erna. Met als uiteindelijke doel een kosmopolitische kip die de hele wereld in zich draagt. De Biënnale van Venetië krijgt de primeur van de vijftiende generatie, een kruising met de Egyptische Fayoumi.

Terroristen

Het is al Vanmechelen's derde keer op de meest prestigieuze biënnale van Europa – de vorige editie lokte

375.000 bezoekers naar de Noord-Italiaanse stad. Net als twee jaar geleden zit Vanmechelen in de officiële programmatie van het festival, dit keer zelfs met een solotentoonstelling in Palazzo Loredan, in het hart van Venetië.

"IK NEEM MINSTENS VIJFTIG KEER HET VLIEGTUIG PER JAAR, EN DAT TERWIJL IK VLIEGANGST HEB

Koen Vanmechelen

De curator die de expo samenstelde, is de Oostenrijkse designer Peter Noever: "Ik vond het interessant om een kunstenaar die letterlijk leven creëert aan het werk te zetten in een stad die ten dode is opgeschreven. Alles is fake in Venetië. Hier is geen echt leven, enkel toeristen en die zijn nog erger dan terroristen

(grijnst). Bovendien zit Koen op een interessant snijvlak tussen kunst en wetenschap." Dat blijkt al meteen in de inkomhal van het statige Palazzo, dat een bibliotheek huisvest. Tussen de borstbeelden van belangrijke Venetiaanse kunstenaars, schrijvers, wetenschappers en ambtenaren heeft Vanmechelen een buste geschoven van zijn haan van de vijftiende generatie. Hij staat er helemaal op zijn plaats, vindt Vanmechelen. "Mijn werk gaat niet over de kip, maar over de mens". Opgezette exemplaren van de vorige veertien generaties kijken toe vanuit de achtergrond.

"MENSEN WILLEN MIJN KIPPEN KOPEN, TOT IK ZEG DAT ZE 10.000 EURO PER STUK KOSTEN

Koen Vanmechelen

De trappen op kom je in de broedkamer. Hier liggen in een incubator de eitjes waar straks de vijftiende generatie uit zal breken. Via een videoverbinding ziet de bezoeker bovendien de ouders van de kuikentjes, de Mechelse Silky-haan en zijn twee Egyptische hennen, scharen in hun hok op het nabijgelegen eiland Murano. "Reality-tv met kippen", lacht Vanmechelen. Maar hier wordt ook intellectueel gebroed, zoals Vanmechelen het noemt. Tijdens de Biënnale zullen wetenschappers tussen broedmachines en boekenrekken studies uitvoeren rond biodiversiteit (zie kader).

Glassculptuur van Koen Vanmechelen in het Berengo Centre, op het eilandje Murano.

Koen Vanmechelen in inkomsthal van zijn solo-expo Nato a Venezia. Tussen borstbeelden van belangrijke Venetianen plaatst hij een haan van de vijftiende generatie van zijn Cosmopolitan Chicken Project.

Zijn werk krijgt steeds meer tentakels naar de wetenschap. Was Vanmechelen niet liever zelf vorser geworden? "Absoluut niet. Wetenschappers bewegen zich op een paar vierkante meter. Alles draait rond hun microscoop. Terwijl ik naar Venetië, Los Angeles of China reis. Je moet goed weten wat je bent. Ik ben vroeger kok geweest, maar ik kreeg de wereld niet meer verteld tussen mes en vork. Ik had een ander perspectief nodig. Misschien zal ik ook dit pad ooit verlaten. Maar nu zie ik het begin van iets totaal nieuws."

Een zeventigjarige kippen scharelt thuis in Meeuwen-Gruitrode. Vanmechelen - getrouwd, geen kinderen - heeft twee voltijdse assistenten en een legertje freelancers in dienst om een dertigtal projecten per jaar tot een goed einde te brengen. En de tachtigste verjaardag van zijn moeder viert hij niet zonder minutieuze planning. Gelukkig heeft hij niet meer dan vier uur slaap nodig, maar het reizen mat hem af. "De logistiek is enorm. Ik tel het niet, maar ik neem minstens vijftig keer het vliegtuig per jaar. En dat met vlieg angst (lacht). En dan doe

ik jaarlijks nog 70 à 80.000 kilometer met de auto." Had hij ooit gedacht dat zijn kosmopolitische kip zo'n hoge vlucht zou nemen? "Ik moet daar eigenlijk 'ja' op antwoorden. Ik wist meteen dat dit een wereldproject zou worden. Maar het blijft vechten om te vernieuwen. Kunstgalerijen hebben het liefst dat je een verkoopbaar succesnummer blijft herhalen. Maar welke verzamelaar is geïnteresseerd in een wetenschappelijke installatie?"

Natuurlijke dood

De kern van zijn werk zijn levende

kippen. Zijn die dan zo makkelijk te verkopen? "Er zijn inderdaad believers die er één hebben. Soms vragen mensen me of ze mijn kippen kunnen kopen. Dan zeg ik: 'Hoeveel moeten het er zijn?' 'Bwa, een stuk of vijf, met een haan'. Als ik dan zeg dat ze 10.000 euro per stuk kosten, wordt het stil (lacht). Maar dat bedrag valt nog mee als je alle kosten meetelt: broeden, eten, stalling, weide, ... En als de kip doodgaat, zetten we ze op voor de eigenaar. Ik zou het me veel gemakkelijker kunnen maken: tien stuks van een generatie kweken, wachten tot ze op hun mooist zijn

en ze opzetten. Maar dat past niet in mijn filosofie. De kippen sterven een natuurlijke dood. En als een tentoonstelling is afgelopen halen we ze weer naar huis. Ik heb onlangs drie kippen naar Moskou verhuisd voor een tentoonstelling. Het heeft me 15.000 euro gekost om alles geregeld te krijgen. Nu, ze hadden me op voorhand gezegd dat het 75.000 zou zijn, dus ik heb nog 60.000 euro winst gemaakt (lacht)."

i De Biënnale van Venetië loopt van 4 juni tot 27 november. Info: www.labiennale.org

VANMECHELEN HOUDT EIGEN UNIVERSITEIT BOVEN DOOPVONT

"Als het allemaal onzin blijkt, stop ik er meteen mee"

VENETIË - De expo 'Nato a Venezia' heeft een primeur in huis. Voor het eerst komt Koen Vanmechelen naar buiten met zijn Open University of Diversity (OpUnDi), die de muur sloop tussen kunst en wetenschap.

Vanmechelen, eredoctor van de Universiteit Hasselt, vindt dat kunst en wetenschap elkaar kunnen bevruchten. Tijdens de Biënnale zet hij wetenschappers en studenten aan het werk in Palazzo Loredan, waar zijn solo-expo plaatsvindt. Zij zullen onderzoek doen rond biologische en culturele diversiteit. "Ik heb van bij het begin gezegd dat mijn werk niet over kip-

pen gaat maar over diversiteit", zegt Vanmechelen. "Ik vind het belangrijk dat mijn Cosmopolitan Chicken Project wordt getoetst aan de ideeën van de wetenschap. Wat kan de kip ons bijbrengen op het vlak van bijvoorbeeld immuniteit of vruchtbaarheid? Als blijkt dat het allemaal onzin is wat ik doe, stop ik er liever vandaag dan morgen mee." Zo'n vaart lijkt het echter niet te lopen. "Onderzoek heeft al uitgewe-

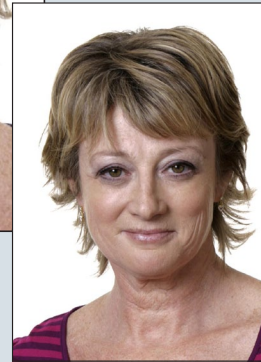
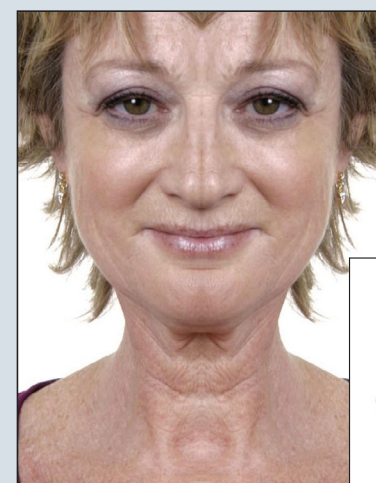
zen dat de vruchtbaarheid van mijn kippen door het kruisen gestegen is van dertig naar negentig procent. Bovendien leven ze veel langer. Een raskip leeft vier, vijf jaar. Mijn kippen worden ouder dan tien."

Platwormen

Nieuw onderzoek, dat live zal uitgevoerd worden tijdens de Biënnale, gooit het over een heel andere boeg. Een team van de UHasselt wil onderzoeken of aantrekkelijke mensen een grotere diversiteit in hun genen hebben dan onaantrekkelijke. De aantrekkelijkheid meten ze op basis

van de symmetrie in het gezicht: hoe symmetrischer, hoe aantrekkelijker. De bezoekers van de Biënnale mogen dienen als proefkonijn. Een foto van hun gezicht en een vragenlijst over hun afkomst moeten de onderzoekers op weg helpen. De bezoekers van 'Nato a Venezia' kunnen nog twee andere onderzoeken op de voet volgen. Biologen van de Universiteit Hasselt gaan een populatie platwormen uit Venetië vergelijken met exemplaren uit het Nationaal Park Hoge Kempen. Ze verwachten dat ze nieuwe soorten zullen ontdekken. En kunsthis-

toricus Ines Dewulf gaat op zoek naar mogelijke maatschappelijke conclusies die uit het Cosmopolitan Chicken Project kunnen getrokken worden. Na de Biënnale verhuist de Open University of Diversity naar Hasselt, waar Vanmechelen zijn hoofdkwartier heeft aan de gelatinefabriek. Bedoeling is dat de OpUnDi zal blijven bestaan als een onafhankelijke koepel voor onderzoek rond biodiversiteit. De financiële middelen komen voor het grootste deel uit de verkoop van kunstwerken. JoM

Tijdens de Biënnale doet de UHasselt (onder meer) onderzoek naar gezichts symmetrie. Hoe symmetrischer, hoe aantrekkelijker, zo is de gangbare gedachte. Oordeel hier zelf maar of een perfect symmetrische Martine Tanghe en Koen Wauters u beter bevallen. U kunt uw gezichts symmetrie testen via www.ccrp.be

Kuikentjes op Murano

VENETIË - Vanmechelen's solo-expo heeft een verlengstuk in het Berengo Centre for Contemporary Art and Glass op het eilandje Murano. Hier verblijven de Mechelse Silky-haan en twee Egyptische hennen die aan de basis liggen van de vijftiende generatie. Onder een lamp tijlen hun eerste tien nazaten, amper een week oud. JoM

Kuikentjes van de vijftiende generatie, pas uit het ei.

Mechelse Silky-haan met twee Egyptische hennen.

Met Pharrell Williams in glase expo

VENETIË - In het Palazzo Cavalli Franchetti, tegenover Vanmechelen's solo-expo, loopt de groepstentoonstelling 'Glasstress 2011'. Hier worden objecten en installaties van glas getoond die vervaardigd werden in Italië. Ook Vanmechelen's 'Walking Egg', een glazen ei met poten van ijzer, werd geselecteerd. "Het is twintig jaar oud, het eerste werk dat ik ooit maakte met Murano-glas", zegt Vanmechelen. Andere kunstenaars die werk tonen zijn onder meer Jan Fabre, Kendall Geers, Zaha Hadid én... hiphopper Pharrell Williams van N*E*R*D. Een tweede luik van 'Glasstress 2011' loopt in het Berengo Centre for Contemporary Art and Glass op het eilandje Murano. JoM

Vanmechelen buiten aan het gebouw waar (een deel van) Glasstress 2011 plaatsvindt.

Juni = HOORTESTmaand GRATIS gehoorst!

Stap vrijblijvend binnen in één van onze hoorcentra. Doe een GEHOORTEST en maak kans op een leuk WEEKENDJE uit!

SCHERPSTEEN HOORCENTRUM

Voor info: tel. 011 21 39 78 www.scherpsteen.be
Beringen • Bree • Genk • Hasselt • Heusden-Zolder • Hoeselt • Lanaken • Maasmechelen • Overpelt • St-Truiden • Tessenderlo